

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:

= Megállapodás, szerint

Nyilttér soroként

Keziratok

nem kúln

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Atléták.

Az egész művelt világ nemzeteinek atlétái összegyűltek Londonban, hogy részt vegyennek abban a nagyszabású mérkőzésben, amely arról tesz bizonyosságot, hogy melyik nép áldoz legtöbbet ifjai testének fejlesztésére, melyiknél fejlettebb a sportnak egyik-másik neme.

A magyar atléták is ott vannak a porondon, amelynek eseményeit az egész világ érdeklődése kíséri. Vártuk napról-napra az értesítéseket és nemzeti dicsőséget láttunk abban, ha egy magyarnak sikerült magát kitüntetnie és szinte meggyötört bennünket az a hír, hogy vereség érte a mieinket, akik a nemzetet képviselik az atléták mérkőzésében.

A magyarok szereplése a londoni olimpiai játékokon elismerésre méltó, habár mérkőzéseiket nagy sikerek nem kísérik is.

Megnyugvással látjuk, hogy mégis csak van egy kis sportéletünk, amelyről mi vidékiek vajmi keveset tudunk. Szinte csodálatos, hogy a sport iránti érzék fejletlensége mellett annyi számottevő magyar atléta jelenhetett meg Londonban. A magyar versenyzők majdnem kizárólag a főváros sportköreiből kerültek ki, mert a vidék sportélete ugyszólván semmi. Ebben a tekintetben még elszomorítóan mögötte állunk a külföldnek, ahol a testezés, az atletika, a sport hozzátartozik a társadalom életéhez s az e téren elért sikereket becsülik legalább is annyira, mint nálunk a jeles bizonyítványt, vagy egy pályadíjat nyert rosz drámát. Az ifjuság szórakozásai között legelső sorban áll a sport, amely elvonja az ifjakat a testet és lelket korán vénítő mulatságoktól, a dorbézolástól, kártyától; korán megérleli benne azt a tudatot, hogy a test erőit fejleszteni s józan étellel megédeni kell. A sportolás, az okos nevelési rendszer neveli az erőteljes angol ifjúságot,

amely izmait kidolgozza, testét megedzi s nem dobja magát idő előtt a szenvedélyek zsákmányául.

A sportnak nemzeti szempontból ránk nézve nagyobb fontossága van, mint a nagy kultur nemzetek fiaira. Az angol, francia, amerikai megelégedhetnek azzal, hogy a sportéletet otthon kifejlesztik; rájuk nézve talán nem is fontos, hogy atlétáik a nemzetközi nagy mérkőzésekben dicsőséget, kitüntetésekkel szerezzenek. A nagy nemzetek kebelében az csak a sportegyletek, vagy az egyes versenyzők ügye. De nekünk nemzeti ügy és a nemzeti dicsőség kérdése, hogy babért hozzunk haza onnét is, ahol a testi ügyességet és erőt jutalmazták. Nekünk minden téren és minden eszközzel meg kell mutatnunk a világnak, hogy akaratban erős, tehetségben gazdag nemzet vagyunk s ki merünk és ki tudunk állani a küzdő tere a kultúra minden eszközével épügy, mint izmaink erejével s edzettségével.

A külföldet járó magyar ember szomorúan tapasztalja, hogy milyen keveset tudnak rólunk a Monarchia határain túl. Nagy erőfeszítéssel sikerült közjogi helyzetünket itt-ott megmagyarázni s eloszlatni azt a tévhitet, hogy Magyarország Ausztriának tartománya. Sok áldozattal megismertettük kulturánk fejlettségét, gazdasági téren való haladásunkat és életrealitásunkat. Mindezekről azonban csak egyes körök, a közvetlen érdeklődők tudnak, a külföldi társadalmak széles rétegeinek tudatában Magyarország csak geográfiai fogalom, az azon élő nemzet az osztrák császár alattvalója, Budapest pedig Ausztriának egy szép városa.

Egy tucat tudományos könyvnel, drága pénzért közzétett ujságcikkeknél, a kormány sajtóirodájának minden erőlködésénél nagyobb és állandóbb hatást tudunk elérni, ha a külföldet hozzászoktatjuk ahhoz a gondolathoz, hogy a magyarokkal min-

den nemzetközi mérkőzésben számolni kell. Egy kitüntetést nyert magyar atléta, a sakkversenyek magyar győztese, a külföldi tárlatokon helyet kérő magyar festők, szobrászok, kiváló zenészeink mind a mi nemzeti ügyünk bajnokai. Ha dicsőséget szereznek, az tisztán magyar dicsőség, kiválóságuk a magyar nemzet önállóságát igazolja s azt bizonyítja, hogy a mi népünk tele van tehetséggel s kulturánkat nem lehet a Balkán államok kulturájának mértékével mérni, mert ott is megálljuk a helyünket, ahol a világ legkiválóbb erői mérkőznek. És amikor elismerés kíséri a magyarokat, az osztrák diplomácia sem tudja meghazudtolni és a fekete-sárga zászló mögé dugni különálló nemzeti létünket; a külföld fiaink szerepléséből megérti, hogy a nemzetiségek minden lármája s az osztrákok fogesikorgztása dacára vagyunk s ennek az országnak nemzeti karaktere és külön élete van.

Érezzük mindnyájan, hogy a nemzetközi mérkőzés nem pusztán játék, hanem annak mélyreható jelentősége van. Ezért szinte lázas izgalommal lestük a magyar atléták szerepléséről szóló híreket. Az érdeklődés azonban nem elég arra, hogy a jövőben is számottevő tényező maradjon a magyar atletika a nemzetközi versenyeken. A lelkesedés még nem neveli atlétákat. A sport szeretetét kell fejleszteni. Ne elégedjünk meg azzal, hogy egyes sportférjak ki mernek állni a sikra; ne messziről nézzük az atletikát, hanem szervezzük és terjesszük azt vidéken is, tegyük általánossá, nemes és hasznos szórakozássá. Győzzük le azt a lenéző kicsinylést, amellyel a nagyképi társadalmi oszlopok a sportot csak gyermekek játéknak nézik s az ambíciót keltjük fel azzal, hogy a társadalom a kiváló sporteredményeket elismerésben részesítse.

Nem olyan rég ideje annak, amikor még Zalában, Bácskában az egész tár-

Tüzifa eladás.

A zalaszentgróti urodalomban **500 öl bükk-**
és **500 öl cser hasáb tüzifa eladó.**
Főintézőség.

saság nyilvántartotta, ki a legjobb ivó, ki tud négy órán keresztül csárdást táncolni, ki a legjobb vadász, legjobb kocsi. És a borfogyasztás hőseire büszkén hivatkoztak a férfiak, a legvadabb táncost csodálattal nézték a leányok s boldog volt, akinek a csipkái ronggyá foszlottak a szupécárdás alatt. Annyi energiával, annyi tüzzel és ügyességgel, amennyi az iváshoz, a szupécárdáshoz, a vadászathoz kell, lehet sportéletet is csinálni. Csak akarat és kitartás kell hozzá.

Megyei vasutainkról.

Zalavármegye törvényhatósága a f. évi július 14-én tartott közgyűlésen megszavazta a Nagykanizsa—Letenye—lendvai és Pápa—Devecser—sümei helyi érdekű vasutak kiépítéséhez szükséges megyei hozzájárulást fedező 1%-os vasuti pótdadót.

Ez és egyéb körülmények, melyek a pótdadó megszavazásánál felmerültek, késztetnek, hogy újból hozzá szóljak megyei vasutainkhoz.

Aki a már meglevő és épülő vasuti irányainkat komoly figyelemre méltatja, lehetetlen, hogy ama szomorú tapasztalatra ne jusson, hogy ezen irányokat nem annyira a vármegye közigazgatási és közgazdasági szükséglete, mint az ötletszerűség jellemzi. — És bár a vármegye száz ezereket áldozott e vonalak kiépítéséhez, mégis a legfontosabb közgazdasági érdekei, (pl. a közutak fedanyagának önköltségen való szállítása) sem részesültek kellő oltalomban.

Hogy ezen merésznek látszó állítástomat tényekkel igazoljam, kezdem az első, a vármegyét egész szélességében átszelő ugynevezett göcseji vasutal, melyet talán azért neveznek annak, hogy a szegény, de festői vidékekben gazdag és türelmes göcseji néppel elhíthessék, hogy neki is van vasútja.

Aki a Boba—Jánosháza—csáktornyai vonal kiépítésének történetét ismeri, tudja, hogy az tényleg Göcsejen át terveztetett s az első nyomjelzések Nován, mint a megye egyik járása székhelyén át vezettek Lendvának s tovább. — Tényleg ez felelt volna meg a vármegye közigazgatási és közgazdasági érdekeinek egyaránt, mert míg három járás székhelyét: Novát, Lendvát és Csáktornyát kapcsolta volna össze a központtal, másrészt annak a Göcsejnek adott volna közlekedési utat, amely épen az utak járhatatlansága miatt éri legjobban szegénységét, mert terményeit az évnék csak bizonyos szakában tudja értékesíteni; annak a Göcsejnek, amelynek az állam által e célra adott segítségen kiépült útján kívül a vármegye még nem épített utat, mert az ez előtt 26 évvel elhatárolt Vorhota—novai utszakasznak mintegy 7—8 km. hosszú Petrikeresztúr—novai része ma is kiépítetlen.

Tudjuk azt is, hogy — állítólag — az, mert a megyés püspök a tőle, mint novai birtokostól e vasut kiépítéséhez kért 40.000 K-át megtagadta, lett a szülőke annak, hogy e vonal Novát kihagyja, Göcsejt megkerülve épült oly helyeken, melyek a legjobb törvényhatósági és állami utakkal birtak és sok helyt — a szegény Göcsej osuffjára — csaknem párhuzamosan halad a vasut a törvényhatósági vagy állami uttal.

Azért irtam »állítólag«, mert nem tudom elképzelni azt, hogy — ha csak e 40.000 K különbség idézte volna elő ezen vasutnak a tervbe vett iránytól eltérő kiépítését, nem tudott volna Zalavármegye a helyzet magaslatára emelkedni s akkor, mikor már száz ezereket áldozott, e 40.000 K-át meg ne adta volna a szegény püspök helyett; be ne látta volna, hogy ezzel tartozik Novának, mint járási székhelynek és

tartozik annak az istenadta Göcsejnek, melynek emberemlékezet óta nem adott semmit.

Én inkább annak vagyok hajlandó betudni a változást, hogy a püspök tagadó válaszával egy időben a Széchenyi és Esterházy birtokok urai léptek akcióba s azok közbelépése, — karöltve a püspök tagadó válaszával és a vármegye nemtörődömségével (mert tudjuk — érdekelttség van minden irány mellett) idézte elő, hogy a vasut a tervbe vett s nyomjelzett iránytól eltérőleg a mai irányban épült. — De akár egyik, akár a másik feltevés álljon is, nem tagadhatja senki, hogy a már kész iránynak elterelődését nem a komoly, szakszerű, e vármegye közigazgatási és közgazdasági érdekeit figyelemmel kíséző munkásság, hanem — szeliden kifejezve — az ötletszerűség jellemzi s ezen vasutnak a mai módon való kiépüléséhez Zalavármegyének hozzájárulni nem lett volna szabad. — A vármegyének ez a mulasztása soha helyre nem hozható károkat okozott és Novának, mint járási székhelynek a központtal leendő kapcsolata egyrészt Zalamegyének újabb áldozatába fog kerülni, másrészt nem lesz oly kedvező, mint a melytől a vármegye elesett.

Második vasut a Tapolea—Sümei—ukki irány. Harmadik a Zalaszentgrót—túrjei irány.

Tisztelettel azt kérdelem: mi idézte elő azt, hogy Tapolea—Sümei—Ukkal és nem Zalaszentgróton át Túrjével kapcsolódott, ami által — sokkal rövidebb uttal három járás székhelye kötött volna össze a megye székhelyével? — Igaz, hogy Zalaszentgrót nagyerdemű s általam nagyon tisztelt képviselője ezt a hibát Zalaegerszeg városának, mint amely mindig az önérdékét kereste, tudja be, én azonban — miután Egerszegnek teljesen mindegy volt, hogy a sümegiek és tapoleaiak Túrjén vagy Ukkon át jönnek-e a székhelyre — hajlandóbb vagyok a helyi érdekelttség, köztük talán az igen tisztelt képviselő urnak is a rovására írni e baklövést, akik az ukki csatlakozással közelebb vélték magukat Budapesthez, nem számítva arra, hogy jöhet egy olyan kormány is, aki Magyarország érdekét szívén viselve kiépíti a balatonparti vasutat, amelyen majd legközelebb érik Budapestet.

Ez az irány szintén elhibázott. Ezt sem a közszükség, hanem az ötletszerűség jellemzi.

Negyedik vasutunk az u. n. zalavölgyi vasut. — No hát kérem, ez a vonal — a legszelvidebben szólva — Zalamegye komikuma. — Vagy nem-e komikus, mikor Keszthelyt a székhellyel úgy kapcsolják, hogy az utasnak le kell menni a szomszédmegyébe Balalonszentgyörgyre s onnan vissza Keszthelyre s az az utas, aki Sármedelléről — kocsin — $\frac{1}{4}$ óra alatt Keszthelyre érhet, szerencés viszonyok között, ha t. i. a fenéki limbus megengedi, ugyan oda ér 2 óra 33 perc alatt vasuton.

Ki tudná azt megmagyarázni, hogy miért nem lehetett e vonalba Pacsát, mint szintén járási székhelyet bekapcsolni és így — ha mindjárt pár kilométer kerülővel is — Hévízen át Keszthelylyel kötni? — Én nem hiszem, hogy Festetics gróf, mint a világhírű Hévíz gyógyfürdő ura, ezt az irányt is ne támogatta volna, ha nem magán, de emberbaráti érdekből is.

Hát bizony bevallhatjuk, hogy ezt az irányt sem jellemzi sem a közigazgatási sem a közgazdasági szükséglet, sőt — amint tudom — annak egyenes hátrányára ez a vonal az, amely járási székhelyt nem kapcsol s a többi vonalaink tiszta nyereségét megemészti. Ez a vonal az oka, hogy a részvények a láda fenekén penészesednek.

A legújabb, az épülő balatonparti vasutnak — amint neve is mondja — a Balatonparton kellene végig futni. Ez felelne meg nevének, a hozzá kötött várakozásnak és az ország és Zalamegye érdekének.

És mégis mit látunk? — Azt, hogy a balatonparti vasut Tördemicztől befut Tapolezára és érintetlenül hagyja a Balaton hosszának — mintegy — $\frac{1}{4}$ részét. — Kihagyja azt a részt,

ahol egyes községek máris kedvenc fürdőhelyei Zalának, kihagyja Keszthelyt, amely önerejéből ma is kiállja Siófokkal a versenyt s a szomszéd Hévízzel ma már nemcsak Zalának, de az egész ország lakosságának kedvelt tartózkodási és találkozási helye.

Bár teljesen méltányolom Tapoleza városát és érdekeit, még is kérdelem: miért nem lehetett Tapolezát Tördemiczcel, úgy mint Veszprémet B.-Alm ídival, egy vicinálissal kötni; miért hogy e vasut csak Tapolezáig épül ki és nem — legalább is nevének megfelelőleg — Keszthelyig? Sajnos! feleletet nem kapok.

Emlegetik, hogy ezt a tapolezaiak, az ország gazdasági érdekei előmozdításában elévülhetetlen érdemeket szerzett nagynevű képviselőjüknek köszönhetik. — Én e hirnek nem adok hitelt, de a felzaklatott kedélyeket mindenestre azzal lehetne megnyugtani, ha a vármegye képviselői, köztük a két miniszterrel, összefogva keresztül vinnék a magas kormányhoz azt, ami a balatonparti vasut és így az ország érdekében elégedhetetlen, hogy a vasutat tovább folytatva Keszthelyen, Hévízen, mint a kontinensen párja nélkül álló gyógyerejű fürdőn, Pacsán, mint egy járási székhelyen át Nagykapornak—Zalaegerszeg—Zalalövön át Szentgotthárdnál, vagy Zalaegerszegen át Körmenndél csatlakozást nyerjen a nyugot egy gócpontjával Gráczeal és Zalaegerszegen át Bécseszel.

Ezen irány kiépítése nélkül a balatonparti vonal is egy szálc vasut, amely csak az ország szívével, de nem az élvezeteket és üzletet kereső nyugottal lévén kapcsolva, országos jelentőségét, fontosságát elveszti. — Ezen irány kiépültével Zalaegerszegen át Csáktornya felé a Budapest-fiumei forgalom lebonyolítására is fontos szolgáltatást tezne.

A július 14-iki ülésen szóba jött Nagykanizsa—Letenye—lendvai iránynak közigazgatási, igazságszolgáltatási és közgazdasági fontosságát vitatni nem lehet. E vonal folytatásának kiépülése — hitem szerint a közel jövőben meg fog történni.

Szót érdemelne legfeljebb az, hogy e szakasz kiépülésére megszavazott hozzájárulással, illetve az 1% pótdadó reá eső részével nem várta meg a vármegye az új vicinális vasuti törvényjavaslatot, amely amint tudom — már kész és az őszi ülészakban tárgyalás alá is kerül s amely — lehet, hogy oly kedvezményeket hozhat javaslatba, a melyektől mi, e határozatunkkal elesünk.

A mi a Pápa—Devecser—sümei irányt illeti, emlékezhetik mindenki, hogy ez az engedményes által Ukknak csatlakozásával lett kérve és csakis a törvényhatósági ülésen ment keresztül a sümei csatlakozással.

Az engedményes, felfogva a vármegye közgazdasági érdekeit, nem is kérhette a sümei csatlakozást, amely csatlakozással úgy az alulról felfelé, mint a felülről lefelé jövő áru és személyforgalomnak egy háromszög két oldalát kell megfuttatnia egy helyett. Ez úgy a teher, mint a személyforgalomra nézve drágább és hátrányosabb, eltekintve attól, hogy az ukki és sümei átszállással kétszeres idő vesztesége lesz az utasnak.

Ezt az ismételt ötletszerű s hátrányos változást csak is egy módon lehet helyre hozni, ha t. i. azon vidék nagyerdemű képviselője keresztül viszi a vármegye ama óhaját, hogy Sümei Túrjével direkte nyerjen csatlakozást.

E nélkül ez az irány ép oly hibás, mint a mily hibás a vármegye mindeu vasútja, sőt annál hibásabb, mert ez az irány lenne hivatva a felső Magyarország és a Dunántul nyugoti részének fümei forgalmát s vizsont lebonyolítani, miért is ennek, — mint országos fontosságának kiépítését az államnál kellene szorgalmaznunk.

Ezen vasutból Veszprém vármegye a megyében futó rész anyagi támogatását bizonytalan időkre felfüggesztette. Ennek dacára bele ment Zalavármegye abba, hogy a Sümei-csabrendeki 4 km. esetleg a Zalában futó 15 km. hosszú vasut

MIT IGYUNK?

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvószer.

Minden külföldit fölülmul hazánk természetes szénsavas vizeinek királya:

a mohai

ÁGNES

-forrás

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitűnő asztali bor és gyógyvíz; a gyomor-égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Kedvelt borviz! **Olcsóbb a szódaviznél!** Kedvelt borviz! Főraktár: GYARMATI VILMOS urnál Zalaegerszegen.

kiépülte után is kifizeti a hozzájárulást. — Kaphatunk tehát egy rövid zsák vasutat, s a míg nem egy vidék közigazgatási és közgazdasági érdekei kielégítésére megkívántató járható utra sem kerül, addig egy másik vidék — jó utak mellett — vasutat is kap. Ez azonban nem lokálpatriotizmus, ez közérdek.

Ki áll jól arról, hogy a szomszédmegyei rész ki fog épülni és ha igen, mikor? — Addig a vármegye hozzájárulásának évi kamatvesztése a 90.000 K után legkevesebb 4500 K. — Nem lenne-e ez jó néhány vicinális utnak járhatóvá tételére.

És most kérhetné bárki is, hogy miért irtam én e szomorú igazságokat, miért tartam fel újból azt a sebet, amely úgy is fáj azoknak, akik Zalamegye közigazgatási és közgazdasági érdekeit önzetlenül szívükön viselik. — Azért irtam, hogy szálljunk végre magunkba, lássuk be a multak hibáit s ma, midőn a 14-diki gyűlés után a vármegye vasuti láza újra életre kel s midőn a készülő és rövid idő alatt törvényerőre emelkedő új vicinális vasuti törvényjavaslat tényleg látat fokozni is fogja, jöjjön össze a vármegye vasuti bizottsága s amint azt az 1907 decemberi közgyűlésen beadott indítványomban is kifejteti bátor voltam, egyszívtse ez ki magát az érdekelt-séggel a legmesszebb menő határokig.

Ez a kiegészített vasuti bizottság állapítsa meg a vármegye közigazgatási érdekei és közgazdasági forgalmára fontosnak és szükségesnek található vasuti irányokat és azokat — fontos-ságuk arányában — foglalja sorrendbe. — Azon szakaszoknak ki vagy átépítését, melyek nemcsak megyei, de országos fontosságúak, a magas kormánytól kérelmezze s azok szorgalmazására hívja fel a vármegye képviselőit. Vegye a vasutak kiépítését a vármegye a kezébe s ne engedje át az előmunkálatokat egyesek vagyon szerzésére. Állapítsa meg a hozzájárulási arányt, hogy ne történhessen meg az, hogy a míg egyes városok vagy egyes községek közül az egyik erején felül áldoz, a másik vagy ingyen, vagy alig valami hozzájárulás árán élvezze a kész vasutat. — E megállapításnál figyelemmel lehet a bizottság a szociális érdekekre is.

Ily módon egy évtized alatt kiépülhet vármegyénknek a mai igényekhez mért vasuti hálózata és erre nem szabad sajnálni az áldozatot, mert ez teremti meg a közmegelegedést.

Udvardy Vince.

A cigányügyhöz.

Sokat hánytorgatott, megunt kérdés már nálunk a cigánykérdés, amely annál inkább bosszantja az embert, mert a sok ankét után sem történik semmi. A humanizmus védi a parazitákat s nem mernek hozzányulni a sátrakhoz, amelyek alatt a huszadik században egy teljesen civilizálatlan horda huzódik meg.

A dunántúli vármegyék közül talán Zala van legjobban megterhelve cigányokkal s nem csoda, ha kapunk minden híren, amely a morék megrendszabályozására vonatkozik. Igaz, hogy életrevaló tervet keveset hallottunk, mert aki ismeri a cigányt, az nem sok jót vár a kényszer-telepítéstől, vagy rendőri felügyelettől. De már ezek is javaslat jelentenének, csak próbálkoznak meg velük. A tervezetesen túl azonban nem megyünk.

A fokozottabb felügyelet legalább annyit eredményezne, hogy a vad horda menekül onnét, ahol egy kicsit a körmére néznek. A dani eset után kitört feihaborodás ijedelmet szült a füstösök között s néhány csapat már kerekelt oldott. Ugy hírlik, hogy kivándorolnak a cigányok. Természetesen nem Amerikába mennek, ahol dolog nélkül megélni lehetetlen, hanem keletnek azt az államát választják ki, amelynek alsóbb néprétegei kultúra tekintetében a legalacsonyabb fokon állnak, amelynek közigazgatása

a legelmaradottabb, ahol tehát a cigány a legjobban garázdálkodhatik. Faraó népe tehát vonul Oroszország felé, amely számukra az ígért földje.

Nem szabad azt remélnünk, hogy mind elmegy, sőt az eltávozók is visszatérnek, ha nem léptetnek életbe szigorubb felügyeleti rendszabályokat.

A kormány azonban nem tudja megtalálni a célnak megfelelő rendszabályokat. Az egyik terv nagyon radikális, a másik a cigányok kulturális fejlettségéhez képest túlságos humanus, a harmadik költséges. Ezért kísért már évtizedek óta a cigánykérdés, ezért feliratoznak, zugolódnak a vármegyék s ezért állunk egy helyben és tétlenül túrjuk, hogy a cigánytanyák népe lopásból és koldulásból munka nélkül éljen.

Molnár Lajos Szekszárd város rendőrkapitánya szintén dolgozott ki egy tervezetet a morék megrendszabályozására. A terv a csendőri felügyelet életbeléptetésére van alapítva s bár nem valószínű, hogy gyors és gyökeres orvoslást eredményezne, az állapotokon feltétlenül javítana.

A tervezet lényege a következő:

Az elsőfoku rendőrhatalóságok törvény által vagy miniszteri rendelettel utasítandók iennének, hogy előre meghatározott napon, — megfelelő karhatalom igénybevétele mellett — az illetékeségi területükön tartózkodó vagy talált vándorcigányokat — nem a rendes lakással bíró zenészeket — egyformájú gyűjtőlapokon írják össze és pedig a férfiakat, nőket és gyermeket név (guny- vagy álnév megjelölésével), kor és ha van, foglalkozás szerint.

A különös ismertető jelek nagy gonddal vétesenek jegyzékbe.

A cigányok által vallott állítólagos állandó, illetve rendes tartózkodási helyek pontosan meghatározva (megye, járás, város) a gyűjtőlapba felveendőek.

A letartóztatott cigányokat a fogházi felügyelőség, Budapesten a toloncügyosztály, tartozik összeírni s az adatokat a budapesti főkapitányságnak és az illetékeségi hatóságnak megküldeni.

A fentebb elősorolt adatokkal kitöltött gyűjtőlapok egy példánya az összeírást eszközölő hatóság birtokában és kezelése alatt marad. Egy másik példánya 3 nap alatt a budapesti államrendőrséghez terjesztendő be, ahol az összes összeírt kóborcigányokról központi nyilvántartás vezetendő, azon célból, hogy szükség esetén bármely vidéki rendőrhatalóság távirati uton onnan információt szerezhesen.

Külföldről hazatérő vándorcigányok részére a határszélen első legközelebbi hatóság (rendőrkapitány, szolgabíró, előljáróság) tartozik a gyűjtőlap kitöltése után az igazolványi könyvet kiállítani.

Az általános összeírás utáni időkben felvett gyűjtőlapok is mindig, kivétel nélkül betérjesztendőek a budapesti államrendőrséghez.

Az általános összeírás napján fel nem talált (erdőkben bujkált) cigányok részére az a hatóság köteles az igazolványi könyvet kiállítani s róluk a gyűjtőlapot felvenni s továbbítani, amelynek területén az igazolvánnyal még el nem látott cigányok találhatók. Ha az derülne ki, hogy a cigányok az összeírás elől rejtőztek el az erdőben, ellenük kihágási eljárás indítandó.

Születések és elhalálozások a területi hatóság által az igazolványi könyvet kiállító hatósággal, valamint a budapesti államrendőrség főkapitányságával, az összegyűjtött anyag pótlása céljából kivétel nélkül 48 óra alatt közlendők.

Ha a cigányok illetékeségi helye később állapítatik meg, az összes adatok ezen város rendőrkapitányával, vagy járási szolgabírájával és község előljáróságával is közlendők.

Az összes kóborcigányokról, férfiakról, nőkről, gyermekekről 10 éves koruktól kezdve, lehetőleg ujjlenyomatok készítendőek a budapesti államrendőrség részére.

Lássák el az elsőfoku rendőrhatalóságok az összeírás napján a családídot számozott, füzött és lapszámozott, hivatalos pecsétet, valamint a

kiállító hatóság által aláírt igazolványi könyvvel, amelyben a feleség és gyermekek neve és kora, állítólagos állandó tartózkodási helye és mindenkinek az ismertető jele is befoglaltassék. Ezzel családoknak csak a férj és feleség (ha törvénytelen is) és ezek gyermekei tekintessenek. Az igazolványi könyvben a kocsik és lovak száma is feltüntetendő.

Nagykoru cigányok, ha feleségük nincs is, külön igazolványi könyvvel látandók el.

Ha valamely cigányosapat illetősége a náluk talált okmányokból az összeírás alkalmával megállapítható, az igazolványi könyv kiállításáról az összes adatok közlése mellett ennek a helynek a rendőrhatalósága is értesítendő.

A legkésőbb 3 nap alatt a budapesti főkapitánysághoz beküldött gyűjtőlapok itt feldolgozottnak s a főkapitányság az összes cigányokra vonatkozó adatokat magában foglaló jegyzéket készít, amelyet az ország összes rendőrhatalóságnak (rendőrkapitány, főszolgabíró, előljáróság), valamint minden csendőrszéknek megküld.

Törvényben vagy miniszteri rendeletben megállapítandó büntetés terhe alatt köteleztessenek a kóborcigányok arra, hogy minden egyes esetben, amikor állandó tartózkodási helyeiket elhagyják, távozásukat a rendőrhatalóságnál jelentésük be s kötelességük legyen vándorlásuk közben minden 24 órában utjukba eső rendőrhatalóságok valamelyikénél, különösen pedig amely város vagy község határában meghálni akarnak, igazolványi könyvük előmutatása mellett jelentkezni. A jelentkezés elmulasztása kihágásnak minősítessék, mely az illető helyi rendőrhatalóság által torlandó meg. Köteleztessenek a vándorcigányok arra, hogy rendes tartózkodási helyükre való visszatérésük után 24 óra alatt a rendőrhatalóságnál mindig újból jelentkezzenek. A jelentkezések a rendőrhatalóságok által az igazolványi könyvekben a nap száka és az óra megjelölésével feljegyzendőek s hivatalos bélyegzővel is megerősítendőek.

Ha valamely cigány nem az igazolványi könyvvel bíró családfővel kel utra, külön igazolványi lapot köteles a rendőrhatalóságtól kérni.

A személyazonosságot tanúsító igazolvány hiánya kihágásnak minősítessék s szigorú megtorlást vonjon maga után. A családdal együtt levő családtagok bejelentéseért a családfő tartozzék felelősséggel, de részesei legyenek ennek a kihágásnak a 16 éven felüli családtagok is.

Minden rendőrhatalóság (rendőrkapitány, főszolgabíró, előljáróság) által külön nyilvántartási könyv vezetendő a saját területén átvonuló vándorlásokról, amelybe a jelentkezések ennek sorrendje szerint az idő pontos megjelölésével feljegyzendőek.

A más rendőrhatalóságok által közölt változásokról a helyi rendőrhatalóság a helyi vagy körleti csendőrszék 24 óra alatt értesíteni tartozik, hol a változások szintén nyilvántartásba vétetnek.

Utasítottassanak a rendőrhatalóságok és a m. kir. csendőrségek, hogy a területükön megforduló vándorcigányok igazolványát minden egyes alkalommal vizsgálják meg s az eredményhez képest a kihágási eljárást indítsák meg, illetve a csendőrség feljelentést tegyen.

Tegyünk most már összehasonlítás ezen javaslatok, valamint a kényszertelepítés, kényszerfoglalkoztatás és a menhelyeken, javítóintézetekben való elhelyezés pénzügyi és várható erkölcsi és közbiztonsági eredménye között.

Minden kétségen kívül áll, hogy a felnőtt cigányoknak kényszertelepítése évenként mindig ismétlődő milliókra menő kiadásokkal jár. — A földterületek kihalásása, lakóházak emelése, az előre meg nem határozható nagyszámu fegyveres őrseg felállításása mind több és több pénzt kíván.

Ugyanosa óriási összegeket emésztene fel évenként a gyermekmenhelyek és javítóintézetek létesítése. Ezeknek a pénzbeli áldozatoknak

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megemléti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

szükségessége annyira kétségtelen, hogy minden vitát kizár.

Es ha az állam vagyoni erejéhez képest a legnagyobb áldozatokba merülünk is, az összes kőborigányokat mégsem helyezhetjük el, mert elegendő kényszerlepleket képtelenek vagyunk építeni és fentartani.

Es noha a szükséges pénzbeli áldozatokat meghoztuk is, várunk kellene a kényszereszközök alkalmazását, eredményét.

Tehát bizonytalanság előtt állanánk.

Ha azonban pl. 1908. évi november hó 1-én törvényi vagy miniszteri rendelet alapján az ország területén bárhol található összes cigányokat a rendőrhatalóságok összeírják, ez által 24 óra alatt oly rendőri preventív aktust végeztünk, amely míg egyrészt a cigányokra elmaradhatatlan hatással van, addig másrészt Magyarországon rendőrhatalóságait a legrövidebb idő alatt az összes cigányok pontos nyilvántartásának birtokába juttatja, végül pedig magukat az összes kőborigányokat is egy nap alatt, az igazolványi könyvek kiállításával állandó rendőri felügyelet alá helyezi.

Az így létesített nyilvántartásnak és ellenőrzésnek matematikai bizonyossággal bekövetkező eredménye az lesz, hogy:

1. a cigányokat munkára és önmaguktól való letelepedésre kényszerítjük s ez esetben a gyermekek iskolába járatása sem lesz nehéz feladat, vagy

2. a kőborlások közben elmulasztott jelentkezések miatt állandóan vagy itt, vagy amott, de mindig szétszórtan elzárva lesznek, — vagy végre

3. felismervén a cigányok azt, hogy többé szabadon nem kőborolhatnak, hanem mindig jelentkezniök kell s így folytonosan, meg nem szűnő ellenőrzés alatt állanak, — önként elhagyják Magyarországot területét s amint ők mondani szokták, Russiába vándorolnak ki.

A közbiztonság és így az ország lakossága érdekeinek szempontjából nagy értékkel bír, akármelyik következzék is be a fentebb előadott három fejlemény közül.

Tagadhatatlan tényként fog bekövetkezni, hogy a cigányok által eddig retteget elűző szabad kőborlások megszűnnek.

Tagadhatatlan tény lesz az is, hogy a cigányoknak vagy tisztességes munkára kell adniok magukat, vagy ki kell vándorolniok, mert a lopásokra, betörésekre a jelentkezések folytonossága miatt nem lesz módjuk és idejük.

De elmaradhatatlan következmény lesz az is, hogy a cigány az állandó rendőri és esendőri ellenőrzést ki nem bírja s miután az ellenőrzés országos terjedelmű lesz, az elől más országba szökik.

Ha akár azt értük el, hogy a cigányok tisztességes munkára szoktak, akár azt, hogy elhagyták Magyarországot területét, a közbiztonságnak egy állandó rémétől szabadultunk meg.

A javasolt könnyen keresztülvihető, de mégis szigorú és hatásában feltétlen eredményt biztosító rendőri intézkedés által — a barbárság vádját is elkerülhetjük, amely alul alig szabadulhatnánk, ha karhatalommal telepítenénk le a cigányokat, erőszakkal fosztanánk meg őket gyermekeiktől s erő alkalmazásával helyeznénk a menhelyekbe és fegyver használatával tartanánk őket ott.

Végül fel kell említenem, hogy ez az egész országra kiterjedő sikeres ellenőrzés sem milliókat, sem fegyveres őröket nem kíván s így a pénzmegtakarítás is nagy előnyt képez.

Aktualitások.

(A tömeg.) Az olaszok Sziciliában rettenetesen lelkesednek Násiért, a sikkasztó miniszterért. A börtönből diadalkapun keresztül lép a szabadság

hímes mezejére s a fanatikus nép virágot szór az utjába. Mert akit a tömeg felkap a vállaira, azt sokszor hurcolja még akkor is, amikor régen eljártotta a népszerűség jöveimét.

»A nép szava Isten szava«, tartja a közmondás, de bármily szépen hangzik is ez, általános igazságnak el nem fogadható. Tökéletlen lény az ember, abszolút igazság ezen a földön nem lehet, mert föltétlenül jót ember produkálni nem képes. A nép szava sem föltétlenül jó minden esetben.

Akármily művelt legyen is valamely nép, a tömeg mindig naiv és hiszékeny. A tömeg jelleme alapjában véve jóindulatu, de ennek ellenében közönséges. Akit megszeretett, akiben bizik a tömeg, arról a rosszat vagy csak igen nehezen, vagy egyáltalában nem hiszi el. Bizonyítja a história, de bizonyítja a jelenkor is, hogy demagógia, szélhámosok, beestelen fráterek, akik jól tudtak beszélni a nép nyelvén, akik értettek hozzá, hogy paraszti fogásokkal a néppel magukat megszeretessék, nem voltak megbuktathatók és megbüntethetők hosszú időn keresztül, dacára annak, hogy büntetendő cselekmények egész légiója bizonyult rájuk; mert a nép mindezek dacára inkább neki hitt, mint a bizonyítékoknak és nem ejtette el.

Ez a tömeghiba lépten-nyomon felüti magát a társadalomban. A népszerűség érdemtelen bálványai seregestül élnek köztünk is.

Ravasz, nagyhangú demagógosok, akik csalafintaságból és a megtévesztett köznép vak bizalmából tartják fönn magukat, akiknek szívós existenciája ellen nem használ sem az intelligens társadalom megvetése, sem a büntetőtörvény paragrafusai. Minél vakmerőbben csinálják piszkos dolgaikat, minél inkább megutálják őket a tisztesség és jó izlés, annál fanatikusabban fedezi őket az öntudatlan emberek azon csoportja, melyet tele torkukkal le tudtak maguknak kötni. Igaz, hogy előbb utóbb eléri az ilyen népmítókat a nemezis, de esztendő, sőt évtizedek mulnak el, míg ez megtörténik és ezalatt, ha módjukban van, valósággal felforgatják a társadalom békéjét és a köznek, magánosoknak egyaránt károkat okoznak. Ilyen a tömeg jelleme, amely szalad az álpróféták után s felül az agitátoroknak.

* * *

(A nyári ember.) Miért ne lehetne nyári ember, ha van tél apó? Persze a tél apó úgy képzeljük magunk elé, mint egy öreg, megroskadt bácsit, hosszú, fehér, lengő szakállal, torzonborz hófehér bajusszal és szemöldökkel. Hát mért ne képzeljük magunk elé a nyári embert például zöldnek, természetesen átvitt értelemben. De lehet át nem vitt értelemben is zöldnek képzelni a nyári embert. Képződni mindenképp szabad, ezért még nem hurcolnak a vérpadra, vagy mi ennél még rosszabb lehetne, nem kerülünk az adókiadó bizottság elé.

Hát igen! a nyári ember. Ő az, aki folyton panaszkodik. Ha a nap süt borzasztóan, (zárjel közt legyen mondva, magam sem tudom, hogyan süthet a nap „borzasztóan“) akkor mindenkit elfog az utcán, a kávéházban, a sörödében, (mellesleg megjegyzem, hogy a nyári ember mindenütt megszokott fordulni, egyéb dolga nem lévén) és nagy sóhajok közt nyögi: „Phú, de meleg van, kéne már egy kis eső.“

Ha az eső esik s eltart pár napon át, akkor ismét megjelen a nyári ember: „Borzasztó egy idő, micsoda nyár ez? hát nyár ez?“

Ha szél van, akár egy kiasi szellő, akkor azt elnevezi számumnak, szirokkónak és bele képzelet magát a Szahara pusztába, vagy az olasz tengerre és kész volna a fejét a homokba bevájni, ha hirtelen találna annyi homokot és ha történetesen a fejét nem sajnálná.

Aztán eldicsekszik, hogy ő most szabadságon van. Hogy ide-oda megy fürdőre s itthon marad szépen és tovább jajgat, nyög és panaszkodik.

Ha alkalom nyílik, elmegy a kávéházban ren-

dezett kabaré orfeum előadásra. Pan szkodik, hogy micsoda unalmas dolgokat hallott, de azért elmegy s ő mulat, röhög a legostobább dolgokon is a legjobban és azután szörnyen haragszik.

A nyári embernek semmi sem tetszik. Dühös, ha az utcán a port kell, hogy nyelje, dühös, ha megöntözik az utcákat s ő besározza a cipőjét. Rettenetes felforgató eszméi vannak egyik percben és viszont a legesőkönösebb konzervatív a másik pillanatban. Szóval zöld, tehát meg van benne a nyári motívum.

Ilyen a nyári ember, akiben ráismerünk mind magunkra, akik ide vagyunk költve és kényszerülve vagyunk a majd forró, majd hideg, majd szeles, de végtelenül unalmas és eseménytelen nyarat itthon keresztül „élvezni“.

* * *

(Olcó hus.) Beütött a takarmányinség, olcsóbb lett a hus. A mult szerdán tartott Zalaegerszegi országos vásáron osuf árakat ígértek a jószágért s a takarmányban megszorult kiegészítő kénytelen kellelten elveztegette a marhát.

Enek a természetes következménye a hus árának esőkenése. Igaz, hogy a husnak a változott viszonyokhoz mért olcsóbbá tételét úgy kellett kikényszeríteni a mézárásoktól, de az olcsóság mégis csak beköszöntött. És a városiak, a fogyasztók nagy serege örömmel veszi tudomásul a nagy változást. Pedig ezt az olcsóságot alighanem drágán kell majd megfizetnünk a jövőendő években, mert féltő, hogy időleges depekoriáció következik be s egy jobb takarmánytermés esetén a kínálat erősen megeszappanik, mert a gazdáknak első sorban az állatállomány kiegészítésére kell gondolniok.

Van ismét olcsó hus s lesz még olcsóbb: de nagyon szomorú okból és keserű utókövetkezményekkel, mert ezen állapot Magyarországnak fejlődni kezdő állattenyésztését sok évre visszaveti. A takarmányinség bizonyos fokban közgazdaságilag veszedelmesebb, mint az éhínség emberek közt, mert ez ellen élelmiszerek behozatalával lehet védekezni, de egy az egész országra, sőt szomszédországokra is kiterjedő takarmányinség ellen védekezni nehéz. Szénát, szalmát nem lehet korlátlan mennyiségben venni. Mit szólnak most azok, akik méltatlankodtak, midőn a magyar gazda két éven át nevelt marhájáért valamivel jobb árt kapott, de akkor sem nagyobb, mint amennyit fáradsága és felnevelési költségei után méltán megérdemelt? Akik a husnak — legtöbb esetben indokolatlan — tuldrágításáért a gazdát okozták és önérdelkeik kielégítésére — nem törődve az ország érdekével — a keleti országok marháinak veszedelmes beözönlését akarták kierőszakolni? Nézzék most annak az irigyelt magyar gazdának válságos helyzetét!

Igenis válságos helyzetet teremtett az ideai aszály. Sok szegény ember pusztulását fogja okozni. A tehetősebbek valahogyan — áldozatok árán — fenntartandják állatállományukat mint gazdálkodásuk alapját — vett erőtakarmánnyal és az eladásra szánt szem feletetésével, keverve azon szalmával is, mely rendez viszonyok közt almazásra használtatik. Hogy mily sikerrel lesz ez végbevihető, még a gumós növények termésétől függ, mely ha mielőbb eső állana be, — még lehetne közepes.

Szénát s egyáltalában szálas takarmányt a gazda csak legkisebb adagokban adhat jószágának. Ennek a piaci ára máris 10—12 K métermázsánként, ami éppen nem felel meg tápértékének. Az erőtakarmányfélék árai hallatlan magasságra szöktek; így a korpa 12½ K, a fekete liszt 16 korona métermázsánként.

Az ország állatállományának megmentésére nagyon kívánatos volna a takarmánykiviteli tilalom; ha valaha, úgy most jogosult a magyar gazdáknak ezt sürgető kérelme.

BITUMINA

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében ZALAEGERSEGEN.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez, tartós, tűzbiztos, szagtalan kárnyozást vagy egyéb mázolás nem igénylő

tetőfedőanyag

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Zeppelin léghajója.

Hogy lapunk minden nevesebb mozgalomról vagy jelentősebb eseményről első kézből és midjárt idejében számolni tudjon olvasóinak, arra a kísérletre, melyet Zeppelin gróf léghajójával immár harmadszor véghez visz, mi is elküldtük saját külön tudósítónkat, ki a következő távirati tudósításokban számol be utja eredményéről.

Friedrichshafen jul. 14.

Az egész művelt világ szeme úgy ránk tapadt, mintha csak csirizzel volna idetapasztva. A legnagyobb világlapok: Daily News, Temps, Figaro, Zala és az Alsó Lendvai Híradó elküldték ide saját kiküldött tudósítójukat. Zalaegerszegről az összes stréberek ide érkeztek, a kik mindig a magasba törtek s most föl akarnak szállni Zeppelin gróffal. Az idő derült.

Friedrichshafen jul. 15.

A léghajó megtöltése kezdetét vette. Erre a célra az egerszegiek segítségét vették igénybe: ők tudják a legkisebb dolgot is óriásivá felfújni. Fuvás közben a léghajó több helyen kipukkant. Táviratoztak Dergáts Gyulának, Neumark Józsefnek sőt a batósági mészárszéknek is, hogy küldjék azonnal a legjobb marha hólyagjukat.

Friedrichshafen jul. 16.

A léghajó felfuvása végre sikerült. Zeppelin az egybegyűlt ezrek és ezrek egetverő hurrá kiáltásai közt emelkedett a levegőbe. Az egerszegi vendégek közül magukkal vitték Kneppó Sándort utvezérnek, hogy szükség esetén kidobhassák a csónakból. Fülöp Jenőt is elakarták vinni egy kis kékutazásra, de ő azt mondta, hogy nem kívánczik az égbe, mert ha Egerszegen van, ott is úgy érzi magát, mintha a mennyországban lenne.

Friedrichshafen jul. 17.

Az a hír, hogy Zeppelin felszállott, légből kapott koholmány. A léghajó sárba fulladt. Megfenekelett, mint Egerszegen a huszár lakatánya építés ügye. Bivalyokat fogtak bele (már tudniillik nem a kaszányába, hanem a léghajóba) de azok a nagy melegben szintén belefeküdtek a sárba. Végül nagynehezen sikerült kivontatni. A léghajó óránként 15 lépés sebességgel haladt. Az egerszegi stréberek elkeseredetten utaziak haza. Hiába Egerszegen mégis könnyebb a magasba jutni!

A kis kadét mulat.

Az már biztos, hogy korunk a jelszavak kora. Csak egy ötletes és tetszetős jelszó kell kidobni, és máris egész sereg követője van . . . egész . . . az ismert magyar kitartásig, melynek tartama: egy szalmaláng ellobbanása.

Most ujabban a madarak védelmezése lett a jelszó. Hát ez kedves is, meg eredményes is. Kertjeink és sétatereink galyai közt szökdecselelő és éneklő madárkák olyan poetikussá tudják varázsolni a környezetet és hálaiból még meg is szabadítják a környéket a pusztító rovaroktól és férgektől.

Grác városában járkalva, legjobban lekötötték figyelmemet a sétatér szelid és szabadon levő madárkái, amelyek fel sem veszik a sétálókat zaját, sőt ha etetik és majd minden sétáló visz magával apró morzsákat — a kezeikből veszik ki.

Hol vagyunk mi magyarok ettől? Igazán örühetünk, ha egy két nemes gondolkodású ember gyümölcsfáin madárházikókat láthatunk, mert rendszerint éretlen és vásott kölykök szokták parittyával vagy flaubert puskával pusztítani őket.

A napokban a város határán a mezőn sétálva egy kis kadétot láttam, aki vakációja örömeit arra használja fel, hogy flaubert puskájával a fákról a madarakat lövöldözi. Éktelen dühbe gurultam, de nem tudtam mérget kiadni. Rendes esetben, vagyis ha vásott, éretlen kölyök tesz ilyet, megcibálom a fülét, de a kis kadéttal vele voltak a hozzátartozók is, kiknek úgy látszik, szintén örömet okoz a madarak pusztítása.

Felteszem, hogy csak a céllövés gyakorlása végett tette mindezt. De hát akkor irjon köröket, szegezze ki a falra és lövöldözzön annak a közepébe. Nem is kell érte annyira kifáradni sem, mert elvégezheti otthon a kertben. Ha pedig a kis kadét minden áron magasba törtet, hát másszon fel a fára és szedje le a hernyók gubóit

és petéit, amiket a lelőtt madárkák szívesen elvégeztek volna.

Legalább a lapokat is megkímélné attól, hogy az ide nagy hernyójáráshoz hasonló éveken ne kelljen nekik mindig a madárvédelemről — hiába oikkezni.

A majom bújja.

Egy társaságban az urak katonai élményeiket mesélgetik. Ez a diskurzus körülbelül hasonló ahhoz a niveauhoz, mikor vadász emberek mesélik el kalandjaikat. Mindegyik tud valamit és egyik a másikatól nem tud szóhoz jutni.

Nagynehezen szóhoz jut az egyik és kezdi:

— Mikor én önkéntes voltam . . .

Mint a raj rohantak rá egyszerre:

— Ugyan ne beszélj! Hisz te nem is voltál katona.

— Én nem voltam? Hiszen nekem mondta a káplárom egyszer kiképzés alatt, hogy olyan szomorú képet vágok, mint az a majom, amelyik megtudta, hogy én is tőle származom.

Siratlan koporsók.

*Kivitték a leányt, ki a temetőbe,
Ott letették szépen, a fekete földbe;
Sötét fejfát tűztek csöndes sirhalmára,
De egy könyvet, bánatkönyvet
Ki sem ejtett rája.*

*Aki ejtett volna, az messze van innét,
Most szolgálja szegény, a harmadik évét;
Szabadságolását alig-alig várja,
Hogy azt a szép barna leányt
Kebelére zárja.*

*Öreg özvegy asszony bús levelet írat.
Benne a fiának egy szomorú hirt ad:
"Szegény Árva Marcsát tegnap eltemették,
Nyugtassa meg a jó Isten,
Azt az áldott lelkét! . . ."*

*El is megy a levél Sopron városába,
Boldogtalan fiu nehéz bánatára.
Olvassa, olvassa . . . megered a könyve,
Az a levél, sötét levél
Szívét összetörte.*

*. . . Gyászos indulót híz a katona zene,
Öngyilkos közvitét visznek a sirkertbe:
Sötét fejfát tűznek csöndes sirhalmára,
De egy könyvet, bánatkönyvet,
Ki sem hullat rája.*

Szerencsétlenség a fogház építésénél.

Leszakadt a tetőpárkány.

Pénteken délután félkettőkor megszólalt a jelszó harang az épülőben levő zalaegerszegi fogháznál. A munkások, akik az ebéd utáni pihenő alatt a fák alatt, falak tövében üldögéltek, siettek fel az állványokra s a tetőzetre, hogy folytassák a munkát.

Az új fogház egy hatalmas kétemeletes épület, a törvényház háta mögött, a Várkör keleti és északi vonalán. A falak már teljesen készek; egyik oldalon a fedélszéket verik fel az ácsok, a másik oldalon már a fedélzet s a fal közé a tetőpárkányt építik a kőmivesek. A nagyméretű épület terveit Wagner műépítész, a miniszterium hivatalos szakértője, készítette; a vállalkozó Weil és Szilárd budapesti cég s az építést a cég megbízott építész vezeti.

A munka ezideig rohamosan és kifogástalanul haladt előre. A cég nagy munkaerőt alkalmazott s bár az épületet csak 1909 évi július hó 1-én lett volna köteles átadni, az valószínűleg még ez év folyamán — november közepéig — elkészül.

Az egyik szárnyépület tetőpárkányán hat kőmives és néhány napszámos dolgozott. Négy kívül rakta a párkányzatot, kettő pedig a padláson alátámasztotta a falazatot, hogy a 45 centiméternyire előugró párkány a tetőzet vízszintes fedém gerendájában ellensúlyt kapjon.

Alig helyezkedtek el az állványokon a kőmivesek, amikor egy rettenetes zuhanás, reoegés, ropogás, közben kétségbeesett kiáltások rémítették meg a dolgozó emberrajt. Azt hitték, hogy romba dől az egész épület, vagy megmozdult a föld s lerázta magáról az emberek kártyavárait. Minden ember rohant le az állványokról, amelyeknek a szárnyépület előtti része össze volt törve-zuzva. A tetőpárkányának az a része, amely a padlás felől még nem volt alátámasztva, 8—10

méter hosszúságban leszakadt, magával sodorva, az állványokról leütve hét embert. A lezuhant fal pozdorjává törte az állás két emeletének vastag deszkáit s a téglák hét embert ütöttek le.

Az álláson rendszeren többen szoktak dolgozni, de a segédmunkások, az anyagot hordó leányok, akiknek egy része a pozvai és nekeresdi cigányok közül való, még nem voltak az állványokon. A szerencsétlenség tehát csak hét nyomorultat ért: a párkányon kívülről dolgozó kőmiveseket s néhány napszámost.

A szerencsétlenség nyomán támadt pánik gyorsan elmúlt s a munkások minden erejükkel igyekeztek összezuzott társaikon segíteni. Az első segély nyújtása után a legjobban megsérült embereket a kórházba szállították, a többieket lakásukra vitték.

A sebesültek.

A nagy szerencsétlenségben még az a szerencsés, hogy a lezuhant fal nem esett teljes súlyával az emberekre, hanem amint az ugyszólván a fejük felett vált le, elütötte őket s két kőmives kivételével, akiket a fejüket érő téglák majdnem lecalpiroztak, a legnehezebb sérüléseket a két emelet magasságból a téglákra való lezuhanás folytán szenvedték; két napszámost a feljáró hidról ütött le a fal.

A legsúlyosabb sérüléseket szenvedték: Németh József és Kenyeres Farkas József kőmivesek, akiknek fejbőre lehuzódott s koponyatörést szenvedtek; Kenyeres Farkas pedig mellporetörést is kapott. Belső sérüléseik is súlyosak s össze vannak ütve-zuzva. Súlyos a sérülése Kovács Ferenc kőmivesnek is, akinek fejese nem annyira veszélyes ugyan, de az oldalát és derekát hasogató rettenetes fájdalom miatt nem tud mozogni. Lenovics Ferenc és Kozáry Mihály napszámosokat szintén a kórházba vitték. Lenovics feje be van törve, Kozáry pedig belső sérüléseket szenvedett. Kovács József kőmives, Horváth Netti, Horváth Lukácsné és Szökrönyös Lujza napszámosnők sérülései súlyosak, de nem veszélyesek. Kovács László kőmivesnek esés közben sikerült egy gerendában megkapaszkodni s egy leányt is visszatartani a lezuhanástól. Nagy erőfeszítéssel tartotta fenn kettős terhét.

Az orvosi vélemény szerint a sérülések nem életveszélyesek, csak a két súlyosan sebesült kőmives életéért aggódnak. Németh Józsefnek négy gyermeke van s családja szívet szaggató fájdalommal lesi kenyérkeresőjének siralmas állapotát.

Kenyeres Farkas József tegnap reggel a kórházban meghalt. Mellkasa zuzódott össze s belső sérülések okozták halálát.

A vizsgálat. Ki a felelős?

A szerencsétlenség után azonnal a helyszínrő sietett Salamon Ferenc h. rendőrkapitány, a sebesültek elszállításáról s elhelyezéséről gondoskodott, azután pedig megkezdte a kihallgatásokat.

Szalay László vizsgálóbíró, Puskás Kálmán és Schmidt Ferenc mérnökökkel megejtette a helyszíni szemlét; a mérnökök helyszínrájzot készítették s megvizsgálták a párkányzatot. A helyszíni szemle két óránál tovább tartott.

Hogy ki a felelős, vagy terhel-e egyáltalán valakit felelősség a balesetért, azt a vizsgálat lesz hivatva eldönteni. Valószínű, hogy büntetőjogi szempontból senkit sem lehet felelőségre vonni; lehet, hogy a sokféle ok közül, amelyek a szerencsétlenséget előidézték, nem lehet kiválasztani azt, amelynek alapján valakit meg lehet büntetni; de azért nem szabad megállnunk és az ügyet befejezettek tekintenünk azzal, hogy bűnbakot nem találunk, tehát tulajdonítsuk az egészet a vakesetnek.

Azokon a szegény szerencsétleneken, akik kinokban vonaglanak a kórházakon, nem segít, ha talál bűnösöket a vizsgálat, ha nem; de a társadalmi ítélet, amely a feületlenséget, a gondatlanságot, a lázas sietést s az emberek életével való vakmerő játékot ostromozza, kényszerítheti az illetékes tényezőket, tervezőket, vállalkozókat, építészvezetőket és magukat a munkásokat is, hogy az étellel könnyelműen ne játszanak s azt se haszonért, se holmi falcikornyáért vagy felületes gondatlanságból kockára ne tegyék.

Szakértőket kérdeztünk meg arról, hogy mi okozta a párkány leszakadását. Beszéltünk a munkásokkal is, ott jártunk a hely színén, de alig lehet megmondani, hogy hol van a legnagyobb hiba.

Az építésvezetés hajszálig a terv szerint

dolgoztatott, tehát megépítette azt a merészen előugró párkányt is, amelyre sem célszerűség, sem esztetikai szempontból szükség nincs. Csak hozzátartozik a mai jelleg nélküli kaszárnya stílushoz. Meggondolatlan tulhajtása a vonalakkal, a fal tagozatával való hatáskeresésnek. Ez a merész előugrás a főfal és a tető között lógg. Egyrészt a fal, másrészt a tető vízszintes fedémgerendája tartják; ezek közé van beékelve. A kiugró rész óriási súlyát a gerendához való alátámasztás, téglával való bekötés tartja. Nagy óvatossággal és gondnal kell tehát falazni, mert néhány téglának az eltolódása, az ellensúly hiánya, vagy megbomlása veszedelmet hozhat.

A baleset kiindulási pontja tehát már maga a terv, amely egy fogházra — talán szükség nélkül — ekkora párkányt rakat fel.

De lehet, hogy közbejárt az a lázas sietség is, amellyel manap az építkezések folynak. A túlfeszített verseny, a vak bizalom, amellyel az emberek játszanak a veszedelemmel, a mindent uraló business üzük, hajtják a vállalkozókat, a munkásokat s az örült rohanásba azután vér és emberélet csinal nyugvópontokat. Nem keresünk bűnbakot, hiszen minden negyszabású szerencsétlenségben bűnös az egész kor, az egész rendszer, az over working szisztémája, amely mindent, még a józan óvatosságot is feláldoz a kor bálványainak.

Szakértők szerint az olyan súlyos párkányokat, mint a zalaegerszegi fogházé, nagy elővigyázattal kell építeni. Meg kell várni, míg a habarcs szárad és köt, csak azután szabad újabb megterheléssel tovább haladni s azonnal be kell kötni, alá kell támasztani. A leszakadt párkány habarcsa azonban teljesen nedves volt. Kivülről a párkányzat rakásán kétszer vagy háromszor annyi munkás dolgozott, mint belül az alátámasztáson. A külső munkások végigépítették az egész párkányt, belülről pedig nem volt alátámasztva, bekötve a rengeteg súly. Talán néhány téglát toldott félre a még sikos habarcsra, talán egy munkás vigyázatlanul nyult a friss falhoz: megbomlott az egyensúly s lezuhant a fal. Ugy mondják, hogy a legügyesebb munkásokat állították a kényes munkához, akik elég tapasztaltak és járatosak; állítólag figyelmeztették is őket a gondosságra.

Annyi bizonyos, hogy a kellő gondosságot több oldalról elmulasztották. És most néhány ember kinokban vergődik, néhány család siránkozva aggódik kenyérkeresőjének betegsége miatt. Egy merészen kiugró párkány, egy falcifraság, a gondatlanság, a könnyelműség miatt!

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

I.

Az ipari jogok védelmére alakult nemzetközi szövetség idei kongresszusát f. évi augusztus hó 25—30. napjain Stockholm-ban fogja megtartani.

Erről az érdeklődőket oly megjegyzéssel értesítjük, hogy a kongresszus napirendje kamaránk hivatali helyiségében megtekinthető, esetleg a napirend egy példányát kívánatra meg is küldjük.

II.

A győr-sopron-ebenfurti vasút soproni üzletigazgatósága I. rangú vasutak számára való és első minőségű 10.000 db erdei fenyő-talpítót óhajtt beszerezni. E talpítók szállítási határideje jövő évi április hó 15-ike. Az ajánlatok a hó végéig a fönnevezett üzletigazgatóságnál nyújthatók be, a hol a részletes föltételek is megtekinthetők.

III.

A zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet a pécsvarasdi állami közút letenyei átkelési szakaszán levő 37. számú hid újból építése tárgyában. A költségvetési összegből az alépítményekre 16.970 K 81 f, a vasfelszerkezetre 8208 K esik.

A versenytárgyalás 1908. évi augusztus hó 3-ik napján d. e. 11 órakor fog megtartani, a mely időpontig az ajánlatok okvetlenül benyújthatók.

A részletes föltételek a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatalnál tudhatók meg.

IV.

Horvát- és Szlavon országokban az idén előreláthatóan bő szilva-termés lesz. Érdeklődőknek, akik nagyobb mennyiségű szilvát óhajtanak

bevásárolni, előnyös bevásárlási forrás címét szívesen közöljük.

V.

A földmivvelésügyi m. kir. minister ur folyó évi július hó 16-ikán 71.200/VI. 2. szám alatt kelt leirata szerint az Amerikából való visszavándorlás még egyre tart és igen sok munkakereső érkezik haza. Fölkérjük ezért a munkaadókat, hogy közvetlenül a földmivvelésügyi ministérium munkásügyi osztályával (Budapest, Országház-tér) levélben, táviratban vagy távbeszélőn közöljék, hogy milyen munkásokra van szükségük s mily bérföltételek mellett hány munkást volnának hajlandók alkalmazni? A bejelentés a munkaadókat nem kötelezi arra, hogy a munkaalkalmakra csak visszavándorlókat alkalmazzanak s addig míg ilyenek nem jelentkeznek, más munkást ne fogadhassanak fel; a munkaadók a bejelentés után is bármikor s bárkit felfogadhatnak üzem-zavarok megelőzése céljából s ily esetben csupán azt kell bejelenteniök, hogy a visszavándorolt munkások részére kínált munka-alkalom már megszűnt. A visszavándorolt munkások, mielőtt a munkahelyre elindulnának, vagy közvetlenül értesítik a munkaadót, vagy pedig a községi előjáróság, illetve a földmivvelésügyi ministérium munkásközvetítési osztálya útján iratnak levelet a munkaadóhoz, hogy a részletes föltételekre nézve egymással megegyezzenek.

Sopron, 1908 évi július 17-ikén.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirek.

Hivatal vizsgálatok. Gróf Batthyány Pál, vármegyénk főispánja a mult héten a sümegi és keszthelyi főszolgabírói hivatalokat vizsgálta meg.

Pénzügyi kinevezések. Balassy Miklós, a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság h. igazgatója és Kádár János pénzügyi titkár pénzügyi tanácsosokká nevezettek ki; Pásztor Károly áll. végrehajtó pedig a IX. fiz. osztályba lépett elő.

Gyermekvédelem. A m. kir. belügyminiszter a gyermekvédelem terén, az állami és társadalmi tevékenységnek összekötése céljából megalakított szombathelyi menhelybizottsághoz helyettes elnökké Ruzsics Károlynét, a zalaegerszegi Karácsonyfa egyesület elnöknőjét és Trsztyánszky Ödön vármegyei árvaszéki elnököt kinevezte.

Igazgatói kinevezés. Dr Urbanek Károlyt, a zalaegerszegi állami főgimnázium jeles ifju tanárát a közoktatási miniszter a gyergyószentmiklósi ujonan felállított főgimnázium igazgatójává nevezte ki. Dr Urbanek Károly Zalaegerszegen való működése alatt sok tisztelőt és barátot szerzett. Ideális lelki, igazi pedagógus, aki példaadással és szeretettel nevelt, kiváló képességeivel tanított. Főgimnáziumunk egyik erősségét, a társadalom egy rokonszenves tagját, az Irodalmi és Művészeti Kör fíradhatatlan titkárát veszítik el benne. — A kitüntetést, de megérdemelt kinevezés nagyon ifju korában érte a jeles tanárt, akitől igaz szeretettel bucsuzunk s kérjük, hogy új és fontos munkakörében, távoli új otthonában gondoljon ő is szeretettel Zalaegerszegré, ahol pályáját kezdte s ahol tehetségét, egyéniségének értékét felismerték és megbecsülték. Székely véreink között terjessze a magyar kultúra világosságát annyi lelkesedéssel, mint nálunk, s munkásságának jutalmát találja meg ott is a közbeesülésben.

A zalaegerszegi felső kereskedelmi iskola igazgatójává Schmidt József tanár, eddig ideiglenes igazgató kinevezetett.

Szolgabírák áthelyezése. Gróf Batthyány Pál főispán ur öméltósága Farkas Kálmán tb. főszolgabíró a tapolcai járási főszolgabírói hivataltól a novai főszolgabírói hivatalhoz, Botka Andor novai szolgabíró pedig a tapolcai főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

Adomány. Öméltósága gróf Batthyány Pálné a »Kath. Legényegyesület« mulatsága alkalmából 10 K volt kegyes küldeni, mely nemes adományért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

Alapszabály jóváhagyás. A Zalavármegyei Közművelődési Egyesület alapszabályai a jóváhagyási záradékkal elláttattak.

Kinevezés. A pécsi kir. postaigazgató Kengyel István esaktornyai postagyakornokot a X. fizetési osztályba posta és táviratdatisztó nevezte ki.

Külön vonatok a vasvári bucsu napján. A vasvári bucsu napján, augusztus hó 15-én Zala-szentiván és Szombathely között külön személyvonatok fognak közlekedni, amelyekre rendes személyvonati jegyek váltandók.

Előléptetett fogházor. A győri kir. főügyész Léránt István zalaegerszegi kir. törvényszéki fogházort jelenlegi állomáshelyén való meghagyás mellett címzetes fogházormesterré léptette elő.

Szerencsétlenség a gőzgépnél. Spingár István nagykapornaki községbíró udvarán gőzgép esélt. A munkások között ott dolgozott Kore Józsefné született Takács Mária nagykapornaki lakos is. Az asszony a gabna kéréket adogatta az etető munkásnak és dévaj kedvében néha nagyon is közel ment a gép nyílásához. Ismételten figyelmeztették Koronét, hogy vigyázzon, nehogy a gépbe lépjen, azonban nem használt az intés, mert olyan ügyetlenül mozgott a gépen, hogy jobb lába a gép dobjába került, mely azt összezúzta. A szerencsétlen asszonyt félholtan vonszolták ki a gépből és miután bekötötték a sebeit, orvoshoz szállították.

Névmagyarosítás. Kohn Imre letenyei illetőségű keszthelyi lakos vezetéknévét Kardosra — Wamberg (Wamberger) Sándor nagykanizsai illetőségű, ugyanottani lakos családi nevét »Vámberri«-re magyarosította.

Elrabolt postai értékpapírok. A zalaegerszegi m. kir. postahivatal közli a következőket: A gerjéni (Tolna m.) postahivatalnak folyó évi május hó 17-én történt kirablása alkalmával ellopott postai frankójegyekből és értékpapírokból 113 korona 69 fillér értékű még nem került elő. Felettes igazgatóságomnak f. hó 11-én kiadott 21742/908. sz. rendelete alapján tisztelettel felkérem tekintetes berkesztőséget, szíveskedjék ezen körülményt b. lapjának legközelebb megjelenő számában a közérdekre való tekintettel a napi hírek rovatában felemlíteni és a közönséget óva inteni, hogy postai értékpapírokat csak postahivatalok, vagy postai értékpapírok nyilvános elárúftóitól szerezzenek be, s ha valamely magánember kinalna ilyeneket megvételre, az illetőt a legközelebbi rendőrhatalóságnál jelentés fel. Zalaegerszeg, 1908 július 20-án. Remm.

Robbanás. Véged község szomszédságában lévő s Zierer Vilmos tulajdonát képező mikosdi urodalomban az acetylen világítás van bevezetve. A fejlesztő kamara, mint mindenütt, itt is külön van építve, mert annak kezelése óvosságot igényel. Ez a fejlesztő kamara eddig ki nem derített módon felrobbant és az aajtájában állott Ridinger István házfelügyelőnek s kitóduló gáz mindkét lábát eltörte és súlyosan megégette. A hatóság vizsgálatot indított annak kiderítése iránt, hogy nem terhel e valakit vétkes gondatlanság vagy mulasztás. A súlyosan sérült Ridingert pedig kórházba szállították.

Magdolnai vásár. A július 22-ére esett Magdolna napi országos vásárunk nem sikerült. Ez szokott egyike a legjobbaknak lenni, a nagy munkaidő miatt azonban nem látogatták. A kirakodó vásár nagyon üres volt. Idegenből sem eladó, sem vevő nem mutatkozott. Az állatvásáron már nagyobb élénkséget lehetett látni. Sok állatot hajtottak föl, adás-vevés azonban még sem történt annyi, mint más években. Gazdáink, bár szűkben vannak a takarmánynak, nem akartak az árakból engedni. Mintegy negyven olasz vevő jött el, akiknek állítás szerint Olaszországban jól beütött a takarmánytermés, de nem vehettek elegendőt. Drágállottak az állatokat. Így is elvittek azért néhány száz lovat és szarvasmarhát. Fölhajtottak 660 db ökröt, 654 tehenet, 390 tinót, 382 üszőt, 415 borjut, 122 bikát és 610 lovat, összesen 3231 drbot, ezek közül eladásra került 1204 db.

Hatósági mérszárzések. Ismételten adunk hirt a mi városi mérszárzékunk szép forgalmáról, mely ugy látszik folyton emelkedik. Példánkat más városok is követik. Így Sopronban aug. 1-én nyitják meg a városi mérszárzékot. Kolozsvar és Mezőtur városok pedig információért fordultak a polgármesterhez, hogy ők is igénybe vehessék a védekezés ezen módját a husárok indokolatlan magas volta ellen.

Fegyvergyakorlatok elhalasztása. A honvédkiegészítő parancsnokság jelentése szerint a honvédelmi miniszteri rendelet értelmében mezőgazdasággal foglalkozók indokolt s a járási tisztviselő által hitelesített, a fegyvergyakorlat aluli fölmentés iránt benyújtható kérvényei lehetőleg

figyelembe vették. Csépléssel foglalkozó gépészek részéről a fegyvergyakorlatnak a rendes-től eltérő más időszakban való teljesíthetése iránt benyújtott és hivatalosan igazolt kérvényei szintén figyelembe vették.

A Győri cipészkiállítás és kongresszus. A Győrt ez évi augusztus hó 15-én megnyíló országos cipészkiállítás iránt országsszerű nagy érdeklődés nyilvánul a cipész szakkörökben. Az eddigi részvételi bejelentések már is jóval felülmúlják a pécsi kiállításon résztvevő kiállítók számát. Az előkészítő bizottság, hogy a kiállítás minél impozánsabb legyen, július 31-ig meghosszabbította a jelentkezés záróidejét. Az ugyanakkor, a kiállítással kapcsolatosan tartandó VII. orsz. cipészkongresszusra is javában folynak az előkészületek a szövetség központi vezetőségében, a győri előkészítő bizottság pedig tevékeny munkát fejt ki, hogy a Győrt tanácskozással összejövő cipésziparosok minden tekintetben jól érezzék magukat és a komoly tanácskozás mellett kellemes szórakozást is találjanak. A kongresszusra képviselőiket bejelentették eddig a következő ipartestületek: Pécs, Brassó, Szombathely, Kispeszt, Balassa-Gyarmat, Kozlovár, Zombor, Zalaegerszeg, Nyíregyháza, Fertő Szt. Miklós, Kalocsa, Sopron, Trenesén, Felső-rajk, Debrecen, Székesfehérvár, Kassa, Szabadka. A kiállításon való részvételüket bejelentették eddig 290-en az ország minden részéről. A kongresszuson való részvétel bejelentési határideje augusztus hó 5. A győri előkészítő bizottság meleg, kollégialis szeretettel kéri fel az ország cipésziparosait, hogy a kiállításon minél tömegesebben vegyenek részt, hogy a magyar cipészipar ereje, produkáló képessége ne törpüljön el az ugyanezen időben Bécsben rendezendő osztrák cipészkiállítás mellett. Törjön meg végre az indolencia és egy mindnyájunkért álljanak sorompóba. De ne maradjanak el a kongresszusról se. Aki csak teheti, vegyen azon részt, mert az ott hozandó határozatok mélyen belevágnak a cipészipar jövőjébe, lét-existenciájukról lévén szó.

Elvitték a rendőrség némaját. A kik a rendőrségen megfordultak, láthattak ott egy idegen süket néma fiút fénteregni. Szelid volt a gyámoltalan s úgy megszokott már, mintha itt nevelték volna, pedig messziről vetődött ide. Évekkel ezelőtt a városban csavargáson érték, bevitték a rendőrségre s ott volt egész esütörtökig. Keresték, kutatták a hozzátartozóit, de sikertelenül. Senki sem akadt, aki magáénak tulajdonította volna. Végre néhány héttel ezelőtt megújított körözvényre az a válasz érkezett Nagyváradról, hogy az aradi siketnéma intézetből 1906. évi november 11-én eltűnt egy fiú s kérték az itt tartóztatottnak a fényképét. Erről aztán megállapították, hogy az eltűnt Bara Tivadar fiúval azonos. Az anyja is ráismert. Múlt esütörtökön tehát elvitte egy polgári ruhába öltözött rendőr Nagyváradra, ahol átadják az ott élő édes anyjának, Bara Fáta oláh asszonynak.

Ingyen beszélgetés a körtelefonon. A kereskedelemügyi miniszter a Balatoni Szövetség előterjesztése folytán a balatoni körtelefonhálózathoz bevont városok és községek egymásközi forgalmára nézve elrendelte, hogy Aliga, Almádi, Balatonberény, Balatonföldvár, Balatonfüred, Boglár, Fonyódfürdőtelep, Gyenesdiás, Kenese, Keszthely, Lepsény, Polgárdi, Szántód, Szentkirályszabadja, Siófok, Veszprém és Székesfehérvár távbeszélő központok bármelyikének előfizetője jogosítva van arra, hogy a megállapított környékbeli előfizetési díjért külön beszélgetési díj felszámítása nélkül válthasson beszélgetést. A beszélgetési idő egynél 5 perc. Az előfizetési díj egy évre magánosoknak 240 korona, hatóságoknak, hivataloknak, jótékony célu intézeteknek stb. 120 korona, nyilvános jellegű helyiségeknek 360 korona. Nem előfizetők a nyilvános állomásokon öt percenként egy korona díjat fizetnek. Környékbeli előfizetők és állami bérloksaját állomásokról az évi átalányért sürgős beszélgetéseket nem válthatnak. A postahivatalokban berendezett nyilvános távbeszélő állomásoktól valamint az előfizetői illetve bérlo állomásról a balatoni környékbeli hálózatban folytatott sürgős beszélgetésekért 5 percenként 3 korona fizetendő. A díjköteles szolgálati értékezesek díja 40 fillér. A balatoni környékbeli hálózaton tulmenő interurbán beszélgetésekért, ugy a nyilvános mint az előfizetői állomásokról rendes díjak fizetendők és ezen beszélgetések időtartama 3 perc. A balatoni körtelefonhálózathoz tartozó városi és környék-

beli központok előfizetői közül azok, a kik a környékbeli díjszabásnak megfelelő magasabb évi díj helyett a helyi hálózat használatára jogosító városi díjat fizetik, a balatoni körforgalomban váltott beszélgetéseik után 5 percenként 1 korona beszélgetési díjat tartoznak fizetni.

Tolvaj cseléd. Bedő Verona pákai születésű cselédleány szolgálatban állott özv. Hoffer Pálné kisutcai lakosnál. Mult vasárnap engedélyt kért asszonyától, hogy elmehessen sétálni, amit meg is kapott. Azzal a kijelentéssel távozott a háztól, hogy estefelé hazatér, azonban reggelig sem adott magáról életjelt. Másnap a piacon találkozott a leánnyal özv. Horváth Jánosné, a ki meglátta, hogy Hofferné köténye van előtte. Odaszólitotta a közelben álló rendőrt s ennek vallatására kiderült, hogy egész öltözéke, sőt még az ujján levő gyűrűje is lopott. Asszonyától és Kántor Pálnétól lopta. A tolvaj cselédet letartóztatták.

Merénylet. S. T. zalaegerszegi leány nővérével a Baross-ligetben sétálgatott. A két gyanutlan leány egy csoport legénnyel találkozott. A legények közül egyik hozzájuk csatlakozott, majd karon ragadta a leányt s magával hurcolta. A legénynek öt társa is segítségére sietett s erkölestelen merényletet követtek el a leány ellen. A másik leány segítségért szaladt, s a vele jövő emberek elriasztották a legényeket, akiket feljelentettek.

Tűz. Karácsonyán Czigány János gazda telkén tűz támadt, amely átesapott Ferencz István szőrűjére is s a két gazdának minden gabonáját elhamvasztotta.

A pozvai cigányok. A pozvai cigánytanya népének munkabíró tagjai néha napján már dolgoznak is, de azért nem mondanak le a lopás sportjáról sem. Különösen ügyesek a kocsi fosztogatásban. Amíg a szekéren ülő emberek csendes elmélázással gubbasztanak a kocsis elején s előre figyelnek, a morék hol egy tarisznyát, hol egy dolmányt kapaítanak magukhoz. A minap Kondor Imre alibánfi gazda szekere körül lopták le a ruhát és ebben 5 K készpénzt.

Vigyázatlanság. Német János végei lakos udvarán járgányos géppel csépeltek. A járgány körül játszadozott a gazdaembernek 11 éves kis leánya. A járgánynak egyik fogas kereke a kis leány szoknyáját elkapta és felesavarta, ily módon a leány a gépbe került s még mielőtt a járgányt meg lehetett volna állítani, a gyermek jobb lábát teljesen összeroncsolta. Szerencsére gyorsan lehetett orvosi segílyt igénybe venni, másképp a leányka elvérzett volna.

Végladás. Weisz Sándor zalaegerszegi jóhírű régi cég üzletét felosztatja s árukeszletét a beszerzési áron alul, hatóságilag engedélyezett végladáson árusítja ki. Az árukeszlet kizárólag elsőrendű forrásokból beszerzett cikkekből áll. Utalunk a cég hirdetésére.

Gondatlanság aldozata. Szabó István kerkaufjalusi lakos mezei munkára ment a feleségével. Féléves kis gyermekét vele lakó édesanyjának a gondjaira bízta. Az öreg asszony gondosan dajkálta csecsemő unokáját, miközben dolga akadt a padlásán. Letette tehát a kis gyermeket a létra aljához, maga pedig fölmászott, hogy a padlásra jusson. Özvegy Szabó Istvánné valahogyan megcsuszott a létrán, a földre zuhant és jobb lábát ketté törte, a csecsemőt pedig az eldőlt létra agyonütötte. Képzeltető Szabó István s nejeének ijedsége, mikor anyjukat súlyos beteg, kis gyermeküket pedig halva találták odahaza.

Erdészeti államvizsga. A folyó év őszén erdészeti államvizsgát tenni szándékozók ebbeli kérvényüket szabályszerűen felszerelve legkésőbb folyó évi augusztus hó végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökénél (Budapest, V. Zoltán u. 16 sz.) benyújtani, vagy bérmentve beküldeni tartoznak.

Lopás. Dr Urbanek Károly főgymnasiumi tanár zárt éléskamarájába, az ablak lefeszítése után ismeretlen tettes behatolt s onnan különféle élelmiszereket ellopott. A rendőrség nyomozza.

Lóárverés. A mezőhegyesi m. kir. állami ménesnél folyó július hó 29 én 226 darab, különféle lo kerül árverésre. Az árverési feltételeket a helyszínen közlik az érdeklődőkkel.

Időjárás. Borongós, hűvös időjárás jellemezte a múlt hetet. A szél sokszor majdnem viharra fajult s a levegő lehűt. A Zalaiban fürdőzők

száma nagyon megcsappant s esténként elkel a nehezebb ruha. Csapadék nagyon kevés volt, de már a hűvösebb időjárás is jótékony hatással volt a növényzetre.

Keszthelyen eladásra kerülő állatok. A keszthelyi m. kir. gazdasági akadémiánál 17 db 1 $\frac{1}{4}$ éves merinó precece tenyészkos minőség és darabonként 200—250 K átlag árban 2% tenyészdíj és 1 db 1 $\frac{3}{4}$ éves simmenthali bonyhádi tenyész bika 700 K vételár és 2% tenyészdíj mellett eladásra kerül.

Áruraktárak készlete. A vármegye területén levő nyilvános áruraktárak készlete volt a legutóbb kibocsátott hivatalos kimutatás szerint: a csáktornyainál 2765 mm. buza, 257 rozs, 1485 zab, 1090 tengeri, 1733 liszt; a nagykanizsainál 1167 mm. buza, 120 rozs, 4640 árpa, 2131 zab s 2768 tengeri.

Gazdák és cséplőgéptulajdonosok figyelmébe!

A cséplési szezonra rendkívül olcsó áron szállít szemet Strem Károly községeképviselője Nagykanizsán.

Piaczi áraink a legutolsó hetivásáron 100 kilogrammonként

	minőség szerint	22	16	15	17
búza		22	16	15	17
rozs		16	60		
árpa		15			
zab		15			
kukorica		17			

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

D. Horváth Győző

vas-, szerszám-, vasalás-, fűszer-, festék-, cement és építkezési cikkek kereskedése

Zalaegerszegen.

Állandó raktár:

Gazdasághoz és háztartáshoz:

Rudvasak, ekerészek, gazdasági gépek, láncok, szerszámok, kitűnő kovácsmű, zománczott edények, rézárak, konyha és háztartási cikkek, solingeni acélárak. Fűszerek, teák, rumok, gazdasági és konyhakerti magvak.

Építkezésekhez:

Hydraulikus és portland-cementek, elszigetelő aszfalt és kátrány fedőlemezek, falmastix, carbolineum, kátrányok. Épületfa, deszka, léce, vasalás, festék, olaj. Kályhák, takaréktűzhelyek.

Vadászati cikkek:

Fegyverek, forgópisztolyok, töltények és serétek.

Jól nevelt fluk

tanulóul felvétetnek.

Vaj eladás.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy július hó 1-től az alsóbagodi tejszövetkezet által készített

tea vaj

kizárólagosan csak nálam kapható.

Tisztelettel

de Sorgo Antal

fűszer és osemegje kereskedő.

Egy jó házból való fiu
tanoncnak
felvétetik
Tomka György
vas- és fűszerkereskedésében
Alsólendván.

Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

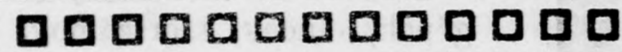

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, esakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Meghívó.

A »Közigazgatási segéd és kezelő tisztviselők országos segítő egyesülete mint szövetség« felszámolás alatt Zalaegerszegen, a vármegyeház dísztermében **1908 évi augusztus hó 9-én délelőtt 11 órakor**, a tagok kellő számmal való meg nem jelenése esetén pedig augusztus hó 20-án délelőtt 11 órakor

felszámoló közgyűlést

tart, az alapszabályok 46. és 50. §-a alapján, melyre a szövetség t. tagjait meghívja.

Tárgy:

1. A felszámoló bizottság jelentése és ennek alapján a felmentvény megadása.
2. A részjegyek kifizetésére adandó megbízás.
3. A netáni indítványok és előterjesztések.

Zalaegerszegen, 1908 évi július hó 20.

Felszámoló bizottság.

Sok pénzt

takaríthat meg, aki kályhát és takaréktűzhelyeit általam javíttatja, vagy átrakatja fa-, szén- és koksztűzésre, tüzmentes téglából épített tűzszekrényel. Nincs többé szénszag és szénmégzés a szobákban, ha bizalommal hozzám fordulnak. 14 évig dolgoztam mint segéd bel- és külföldön, többek között Ó Fensége József főherceg alesuthi birtokán, Frigyes főhercegnél Féltoronyban, Rainer főhercegnél Badenben, Mária főhercegnőnél Hallban (Steyer), Alfonz spanyol király altmünsteri kastélyában (Felső-ausztria), hol a legnagyobb megelégedést és bizalmat nyertem.

Itt Zalaegerszegen való önállósításom óta szintén a legnagyobb megelégedésben részesültem. Ajánlom megtekintésre dús választéku raktáramat elsőrendű, csinos és olcsó

cserépkályhákból.

Minél számosabb megrendelést kérve, gyors és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok.

Kiváló tisztelettel

BACH LAJOS

kályhás

Zalaegerszeg, Munkácsi-utca 6., Korányi-ház, a Központi kávéház mellett.

1058/1908. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur rendeletére a Dráva folyó zékány—molvai szakaszán az 1908. évben végrehajtandó szabályozási munkákhoz szükséges 4992·25 m³ **terméskő**, továbbá 1200 folyó méter 25—30 cm. vastag, 7080 folyó méter 15—20 cm. vastag **fenyőfacölöp** és 2000 folyó-

meter 5—10 cm. vastag **fenyőrud** szállítására nézve **1908 évi augusztus hó 14. napján délelőtt 10 órakor** az alulirt m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlati feltételeknek megfelelően az eszéki m. kir. folyammérnöki hivatalnál megszerezhető ajánlati íven kiállítandó és felszerelendő ajánlatok a jelzett napon reggel 9¹/₂ óráig ugyanott nyújtandók be.

A végrehajtandó munkák helyzetrajza, a kötendő szerződés és az annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételek, valamint az ajánlati feltételek az eszéki m. kir. folyammérnöki hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

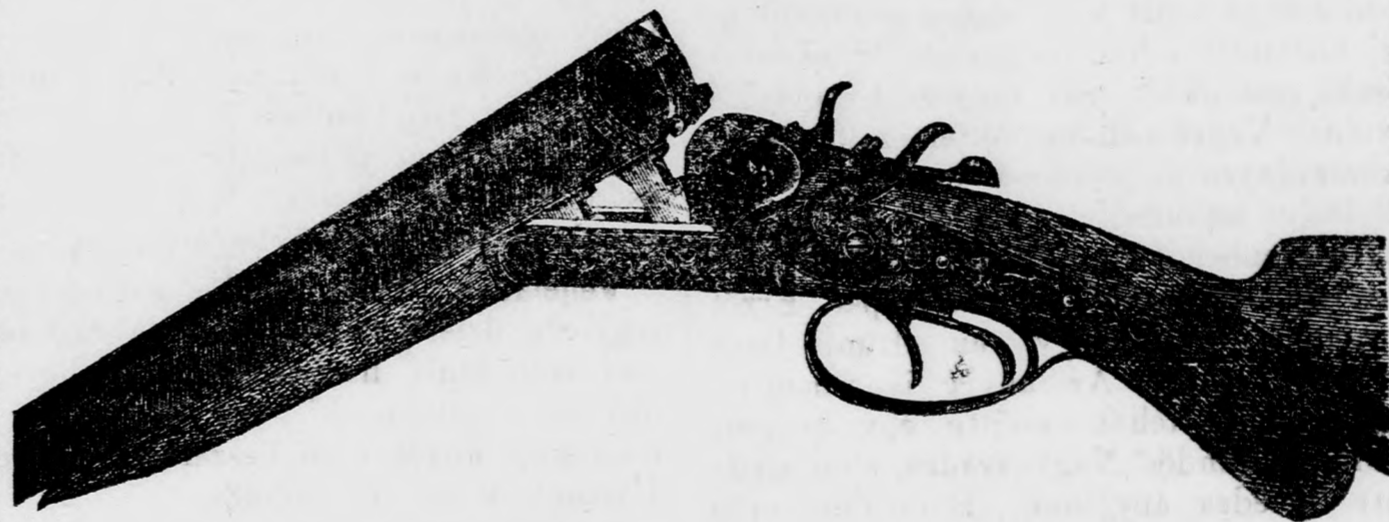
Eszék, 1908 évi július hó.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

Nevelőnőnek

ajánlkozok előkelő családhoz egy intelligens nő, ki polgári iskolát végzett. A magyar és német nyelvet egyformán bírja. Iskolai vizsgákra előkészít és zongorázni is tanít. Működési bizonyítvánnyal rendelkezik. Nem annyira nagy fizetésre, mint inkább családias bánásmódra reflektál.

Cím a kiadóhivatalban.

Vadászok figyelmébe

ajánlom nagy raktáramat új és jókarban levő **vadászfegyvereket**, valamint az összes hozzátartozó cikkeket. Mindennemű varrógépek, kerékpárok, forgópisztolyok, gramafonok (beszélőgépek), takaréktűzhelyek és mindennemű alkatrészek. — Nagy javító műhely.

Szives támogatást kér

HORVÁTH IMRE
műlakatos és varrógép-kereskedő.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a **Weisz Ede** féle házbán, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **kőszénre**, **koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalmazott
KULCSOSAL.

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

TARCSA gyógyfürdő Vas megyében.

Glaubersótartalmu szén-savdus vasforrások.
Vizgyógyintézet külön férfi és női osztállyal. Vasláp (moor) és természetes szénsavas, vasas és pezsgő fürdők. A tarcsai vasláp, mely a Franzeshádival egyenértékű. Dr Hankó tnr. a tudományos akadémia tagjának vegyelemezése szerint Magyarországon a legjobb, sőt a világhírű Marienbadit is jóval felülmúlja. Neuheimi gyógy mód. Te-, kefir-, savókúra, villamvilágítás, fenyvesek, kellemes, hűvös éghajlat. A női szervek bántalmái, sápkór, verszegénység, ideges bántalmak, szivbajok, csuzos megbetegedések, továbbá a légzési-, emésztési- és vizeleti szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják. Fürdőorvosok: Dr Bartha Kornél v. tanársegéd és Dr Glück Gyula.

Évad május hó 17-től szeptember hó 15-ig esetleg végéig. Elő- és utószezonban tetemesen olcsóbb árak Tarcsai Károly forrás kedvelt borviz és hurutos bántalmaknál kiváló hatása. Kivánatra prospektus. Posta-, távirat- és vasuti állomás, közvetlen vasuti kocsik közlekedés „Tarcsa fürdő” felirattal.

TEAVAJAT

megvételre keres

bármily mennyiségben

Szántó Adolf és Tsa
BUDAPEST, VII., István-ut 67.

68. év óta fennálló rőfös és posztó üzletemet feloszlatom.

Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműk, as talkendők, terítők, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrécok és minden e szakmába vágó cikkekben álló dúsan felszerelt raktáramat.

az üzlet feloszlataja céljából hatóságilag engedélyezett

végeledás

útján mélyen leszállított áron kiárusítom.

Gabonaszakok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

Eladó

Féléves barna színű sima szőrű tisztavérű

vizsla.

Megtekinthető Kossuth Lajos-utca 44 szám.

Eladó

egy két éves

anyasertés

5 db 5 hetes malaccal.

Megtekinthető Kossuth Lajos-utca 44. szám.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.
KELLEMESEK, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS.
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALIVIZ.
Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógymódrá használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus

ZALAEGRSZESEN.

Telefon sz. 43.

KÉSZIT:

Furrott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít. Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra. Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Új és használt szivattyukat állandóan raktáron tart. Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékekkel vagy anélkül. Vízvezetékek és csatornázások létesítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is. Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat. Hibás berendezéseket kezesség mellett átalakít.

Mindennemű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Saját értékekben hirdessen kizárólag LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 sz. sz. Németország kizárólag

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.

Hérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Kiváló magyar és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyuk szemét, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb
sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és kozmetikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttek,
ízük, szörpök, gomba-, hus- és fűszelék-
konzerveket, nemes borovicskát,
- legkiválóbb minőségben szállít -
előkelőbb fűszereket követeltével is a

BÉLHURUT
(hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógy-
szere a BARTA-féle fekete áfonya-
gyógybor, kapható gyógyszerüzem-
nél. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít
előkelőbb fűszereket követeltével is a

Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Szepesmegye). - Hérjen árjegyzéket!

PLATSCHÉK VILMOS
elismert legolcsóbb, legszolidabb
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

fényképezési és festési műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészi
kiviteiben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások szelvényre,
hárszóra, fóra, elefántcsontra stb. Bross, fűggetek, tü stb.,
sőt üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sár-
kőre stb. Mirel költségek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTOL GLÜCK

Debeza 2 kor.
Postai szállítás. **FEHÉR GALAMB** gyógyszerüzem
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93
Kapható minden gyógyszerüzemben és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmaztatott szer, mely mindenfajta fős-
get a lakásban ép úgy, mint mindenféle hernyót, vör-
ös levéltetűt és egyéb kárt és rothadást okozó állat-
kárt és azok potéit azonnal megöli.
Legmegbízhatóbb védekezési szer és ártalmatlan.
Használati utasítás azeriat való eljárás mellett birtokosok
a feltétlen eredményt.

Veséreképviselet Magyarországon kizárólag
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. - Telefon 21-31

BOGDANY
szeszgyárak és szeszfinomítók
szeszgyárak és szeszfinomítók
szeszgyárak és szeszfinomítók

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA
3 nap alatt biztosan hat.
Tügyelje K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógyszerüzem
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollent-étek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 30 fillér. - Minden gyógyszerüzemben és drogeriában kapható.
Fő-
tár **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszerüzem **KISPEST,** Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítás 3 doboz rendelésnél.

PARIS
Stallodás: Elnök Pál
Budapest, VI., Váci-körút 26. sz.
100 szebe 2-30 K-ért feljebb. Hivatalos-
lag és villanyvilágítással együtt. Fűtési-
tárgyak, szék, szék, szék. Villamos-
munkákhoz az ócska pályaudvar és
haték.

BOGDANY S
szeszgyárak és szeszfinomítók
szeszgyárak és szeszfinomítók
szeszgyárak és szeszfinomítók

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSZY-ÚT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
hemoptikai rendelő-intézet
Mitt betegségeiben
szarvócskák számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrmék, szőrmék és szőrmék
világos el tőcsök tartalma.
Első és legnagyobb
munkák ellen védő részletek.

A versenyáruházba gyönyörű czipők, óriási választéku diszes női kalapok és napernyők = érkeztek. =

Ha elegánsan és olcsón akar öltözködni úgy forduljon a „Kalap Királyhoz,” mert neki óriási raktára van kalap-, ing-, nyakkendő-, férfi és gyermek öltönyök és felöltökből. Dus választék valódi amerikai, schewreaux férfi, női, gyermek cipőkben! Megtekinthető vétel kényszer nélkül! Pontos kiszolgálás! Olesó árak!

Mély tisztelettel
Korein Viktor.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.
vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csáky-u. 3.

SPECZIAL-GÉPGYÁR: szeszgyárak és szeszfinomítók, élesztőgyárak, keményítő-syrup- és dextrin-gyárak } teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is. Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.